

6. అన్నం

కింది చిత్రం చూడండి.

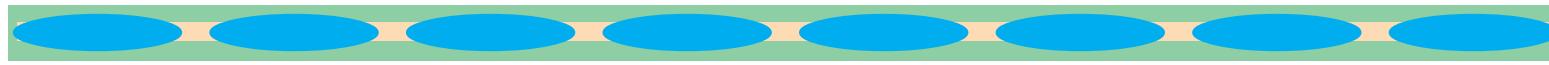
ప్రశ్నలకు జవాబులు చెప్పండి.

- చిత్రంలో ఎవరెవరు ఉన్నారు? ఏం చేస్తున్నారు?
- చిత్రంలో ఆహార పదార్థాలు వృధాగా పడేస్తున్నారు కదా! ఎందుకు చేస్తున్నారు?
- ఆహారాన్ని ఎందుకు వృధా చేయకూడదు?

పిల్లలూ! ఇలా చేయండి.

- పారం చదవండి. అర్థంకాని పదాల కింద గీత గీయండి.
- ఈ పదాలకు అర్థాలను పుస్తకం చివర ఉన్న అకారాది పటీకను చూసి తెలుసుకోండి. లేదా మీ మిత్రులను, ఉపాధ్యాయులను అడిగి తెలుసుకోండి.
- పారం చిత్రం చూడండి. పారంలో ఉండే విషయాన్ని ఊహించండి. చెప్పండి.

నేను తింటుండగా కిందపడ్డ కొన్ని మెతుకులు కనిపించాయి. అవి ఎంతో విలువైనవిగా అనిపించాయి. ఇలా ఎవరు అన్నారు? ఎందుకు? పాతం చదివి తెలుసుకోండి.

“అమ్మా.... ఈ రోజు అన్నం తినను” అన్నాను అమ్మతో. అమ్మ చిన్నగా నవ్వింది. ఏమీ మాట్లాడలేదు. మళ్ళీ చెప్పాను. “ఎందుకట?” అంది అమ్మ. “ఈరోజు శనివారం .... నువ్వు ఉపవాసం ఉంటావుగా. రోజంతా తినకుండా ఉంటావు. మరి నేనూ ఉంటాను” అన్నాను. “వద్దు నాన్నా.... ఎదిగే వయసు నీది. అన్నం చక్కగా తింటే బాగా పెరుగుతారు” అంది అమ్మ. “ఉహూ .... నేనూ తినను” గౌడవ చేశాను. సరే అంటూ నవ్వింది అమ్మ.

అలా అని గంట అయిందో లేదో కడుపులో ఆకలి మొదలయింది. నాలో పంతం ఎక్కువయింది. మరో గంట ఎలాగో ఓర్చుకున్నాను. ఇంక నా వల్ల కాలేదు. శరీరమంతా నీరసించిపోయింది. రోడ్డుమీద, టి.వి.లో, వార్తాపత్రికల్లో ఎంతోమంది ఆకలితో దీనంగా చూడడం గుర్తొచ్చింది. ఆకలి బాధ ఎలా ఉంటుందో అప్పుడు తెలిసింది నాకు.

అమ్మకు తెలియకుండా అన్నం తినాలని వంటింట్లోకి దూరాను. గిన్నెలో అన్నం లేదు. ఏం చేయాలో తోచలేదు. బాధతో కడుపు పట్టుకుని వెనుదిరిగాను. వెనకాలే అమ్మ. అమ్మ చేతిలో పశ్చిం. పశ్చింలో వేడి వేడి అన్నం, గబగబా అమ్మదగ్గరకు పరుగెత్తాను. అమ్మ చిన్నగా నవ్వుతూ అన్నం కలిపి ముద్దలు చేసి నోట్లో పెట్టసాగింది. “అమ్మా! ... ఆకలి భరించడం చాలా కష్టం. ఇంత ఆకలిని ఎలా భరిస్తారో కదా!” అన్నాను.

“అందుకే అన్నారు... అన్నం పరబ్రహ్మ స్వరూపం అని ... అంటే అన్నం దేవుడన్నమాట. మరి నువ్వేమో రోజుా అన్నాన్ని వదిలేస్తూ, పారేస్తూ నిర్ణయం చేస్తావు” అంది అమ్మ.

“పారేస్తే ఏమవుతుందమ్మా? అన్నం చాలా తేలిగ్గానే దొరుకుతుంది కదా!” అన్నాను తింటూనే.

“తేలిగ్గా దొరుకుతుందా? ఎలా?” అమ్మ కళ్ళల్లో ఆశ్చర్యం.

“ఏముందీ దుకాణంలోకెళ్ళి బియ్యం కొనుకోపుడం. పొయ్యి మీద నీళ్ళలో ఉడికించి గంజి వార్చడం ... అంతే కదా!” అన్నాను. అంతే కదా మరి!

“మరి, దుకాణంలోకి బియ్యం ఎలా వస్తాయో తెలుసా?” అడిగింది అమ్మ.

తెల్లమొహం వేశాను. అమ్మ మళ్ళీ నవ్వింది. అన్నం తినిపిస్తూనే చెప్పడం మొదలుపెట్టింది.

“పల్లెల్లో పొలాలు, అందులో ఆకుపచ్చని వరిపైరు చూశావు కదా! ఆ వరి పైరు ధ్వారా వడ్డు వస్తాయి. వడ్డను మర పట్టిస్తే బియ్యం వస్తాయి” అంది.

“మరి వడ్డను ఎలా వండిస్తారు? వివరంగా చెప్పవా?” అడిగాను.

“ముందుగా పొలంలో నీరు నిలువ ఉండడానికి పొలం చుట్టూ గట్టు వేస్తారు. ఆ గట్ట మధ్య పొలంలో ఒకసారి నాగలితో దున్ని బెడ్డ విరుస్తారు.

అట్లా చెయడం వల్ల పాత మొక్కలన్నీ పోతాయి. ఆ పొలంలోనే ఒక మూల చిన్న మడిని చదును చేసి తడిపెడతారు. మెత్తగా చేస్తారు. తరువాత మొలకెత్తిన ధాన్యం విత్తనాలు చల్లుతారు. అవి నీటితడికి మొక్కలుగా వస్తాయి. అప్పుడు ఆ మడి పచ్చని తివాచీ లాగా కనిపిస్తుంది. దీన్నే ‘నారుమడి’ అంటారు”.

అమ్మ అలా చెబుతూంటే నా కళ్ళముందర పచ్చని తివాచీ లాంటి పొలం కనిపించింది. నేను కొన్నిసార్లు బస్సులో వెళుతున్నప్పుడు మరి కొన్నిసార్లు టి.వి.లో, సినిమాల్లో చూశాను. అమ్మ చెబుతుంటే ఎంతో ముచ్చటేసింది.

“నారుమడిలో మొక్కలు మూరెడు పెరగగానే పొలాన్ని దుక్కిధున్ని సిద్ధం చేస్తారు. ముందు నాగలితో లోతైన చాళ్గా దున్నతారు. నీరు పట్టించి తిరిగి దున్ని దమ్ము చేస్తారు. దమ్ము చేయడం అంటే పట్టీలాగా ఉండే ఒక పొడుగు కర్రతో చేసును చదును చేయడమన్నమాట. అప్పుడు ఇందాక నారుమడిలో మొలిచిన మొక్కలుంటాయి కదా! వాటిని మూడేసి, నాటుగేసి మొక్కలను ఒకచోట నాటుతారు. అలా కొద్ది కొద్ది దూరంలో వాటిని నాటుతూ పొలమంతా మొక్కల్ని నాటుతారు. దీన్నే ‘నాట్లు వేయడం’ అంటారు.

దుక్కిధున్నడం

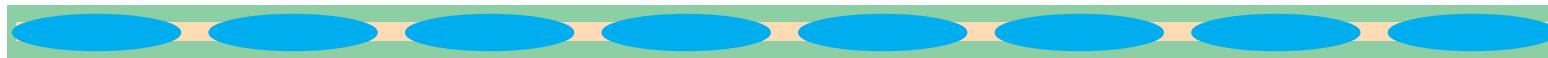
నారుమడి

నాట్లువేయడం

వరి కంకులు

అమ్మ అలా వర్షించి చెబుతుంటే ఆ దృశ్యాలు నా కళముందర మెదులుతున్నట్టే అనిపించసాగాయి.

కోతకోయడం

“మొక్కలు మొనలూదుకున్న తరువాత దుబ్బులు వేస్తాయి. అప్పుడు కలుపు మొక్కలు బయలుదేరతాయి. వాటిని వెంటనే తీసి వేయాలి. లేకపోతే భూమిలోని సారాన్నంతా అవే పీల్చుకుని, వరిమొక్కలను పెరగకుండా చేస్తాయి. దీన్ని ‘కలుపుతీయడం’ అంటారు. ఆ తరువాత మొక్కలు ఎదిగి పొట్టలపోసుకుని పాలు చేస్తాయి. ఆ పాలే వరి కడుపులో ఎదిగి గింజకడతాయి. గింజ గట్టిపడి మొనదేలుతుంది. అలా పంట తయారైన తరువాత కోతలు కోసి, ఆరనిచ్చి కుప్పలు వేస్తారు”.

అమ్మ ఒక్కమాట చెబుతున్నకొద్ది తింటున్న అన్నం మరింత తియ్యగా, కమ్మగా మారిపోయినట్లు అనిపించసాగింది.

కుపు నూర్చడం

“ఎడ్డతో, ట్రాక్టర్లతో, యంత్రాలతో కుపు నూర్చిస్తారు. తరువాత చేటలతో చెరిగి ధాన్యాన్ని తూర్పారబోస్తారు. ఇలా చేయడం వల్ల ధూళి, దుమ్మ, పొల్లు పోయి గట్టి ధాన్యపురాళి మిగులుతుంది. ధాన్యాన్ని బస్తాలలో నింపి బండ్లలో తోలి గాదెలలో నింపుతారు. ఏడాదికి సరిపడా ఉంచుకుని మిగతాది అవ్యేస్తారు. అలా వడ్లను మరపట్టిస్తే ఇదిగో మనం తినే ఈ బియ్యం తయారవుతాయి” అంది అమ్మ.

తినడం పూర్తయింది. అమ్మకథ చెప్పడమూ పూర్తయింది. నేను తింటూండగా కిందపడ్డ కొన్ని మెతుకులు కనిపించాయి. అవి ఎంతో విలువైనవిగా అనిపించాయి.

తూర్పారబట్టడం

“అమ్మ! ఇదంతా పండించడానికి ఎంతకాలం పడుతుంది”? అని అమ్మను అడిగాను. “సుమారు నాలుగునెలలు పడుతుంది. ఈ నాలుగునెలల కాలంలో

వర్షాలు కురవాలి. విత్తనాలు మొలకెత్తాలి. ఎరువులు వేయాలి, పురుగు పట్టకుండా మందులు చల్లాలి. మధ్యలో అకాల వర్షాలు, రాళ్ళ వర్షాలు పడకుండా ఉండాలి. ఇలాంటి ఎన్నో కష్టాలు పడితే గానీ రైతుకు పంట చేతికి రాదు. అందుకే అన్నం పరబ్రహ్మ స్వరూపమైతే రైతు మనకు తిండిపెట్టే దేవుడు” అంది అమ్మ.

అమ్మ చెప్పే మాటలతో నాకు మొదటిసారి అన్నం విలువ, రైతు విలువ తెలిసినట్లనిపించింది. తినే ఆహారాన్ని వృధా చేయకూడదనని నిశ్చయించు కొన్నాను.

ఇవి చేయండి

I వినడం, అలోచించి చెప్పడం

- అ) బాబు అమృతో “నేను నీలాగే ఉపవాసం ఉంటాను” అన్నాడు కదా! మరి నీవెప్పుడైనా అన్నం తినకుండా ఉన్నావా? అప్పుడు నీకెలా అన్నించింది? ఆకలివేసినప్పుడు ఎలా ఉంటుంది?
- అ) “అన్నాన్ని వదిలేస్తూ, పారవేస్తూ నిర్ణయం చేస్తావు” అని అమృ అంది కదా! ఆహార పదార్థాలను వృధాచేయడం ఎక్కువగా ఎక్కడెక్కడ కనిపిస్తుంది? అలా చేస్తే ఏమోతుంది?
- ఇ) ‘తెల్లమొహం’ వేయడమంటే ఏమిలి? ఈ పదబందాన్ని ఎప్పుడెప్పుడు వాడతారో కొన్ని ఉదాహరణలు చెప్పండి.
- ఈ) “కొన్నిసార్లు బస్సులో వెళుతూ పచ్చని తివాచీలాంటి పొలాల్ని చూశాను” అని బాబు అన్నాడు కదా! మీరు బస్సులో వెళ్లినప్పుడు ఏ ఏ దృశ్యాలు చూశారో చెప్పండి. అప్పుడు మీకు ఎలా అనిపించింది?

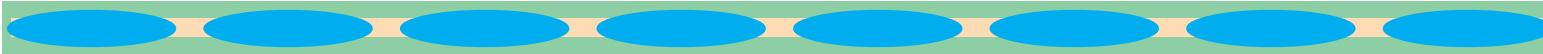
II ధారాళంగా చదవడం, అర్థంచేసుకొని చెప్పడం, రాయడం

- అ) కింది పేరాను చదవండి. దీనికి సరైన పేరు సూచించండి. ప్రశ్నలు రాయండి.

ప్రతి మనిషి జీవించడానికి ఆహారం అవసరం. అందుకే ‘అన్నం పరబ్రహ్మ స్వరూపం’ అన్నారు. అన్నం దొరకనివారికి ఆకలి బాధ, అన్నం విలువ తెలుస్తుంది. మనం వృధాగా పదేసే అన్నం కూడా దొరకక అల్లాడిపోయే పేదవాళ్ళు ఎందరో ఉన్నారు. ఒకప్పుడు వేడుకలు జరిగినప్పుడు అవసరమైనంత మేరకే ఆహార పదార్థాలు వండి, సహపంక్తి భోజనాలు పెట్టేవారు. స్వయంగా వడ్డిస్తూ ఎవరికి ఎంత ఆహారం అవసరం ఉంటుందో అడిగి వడ్డించేవారు. దానితో అన్నం వృధా అయ్యేది కాదు. కానీ నేడు ‘బఫే’ పద్ధతిలో భోజనాలు పెడుతున్నారు. దాంతో ఆహార పదార్థాలు చాలా వృధా అవుతున్నాయి. అన్నం వృధా చేయడంపై ఈ మధ్య జరిపిన ఒక సర్వేలో ‘మన దేశంలో జరిగే వేడుకల్లో ఇరవై శాతం వండిన ఆహారాన్ని వృధాగా పదేస్తున్నారు.’ అని తేలింది. దీనివల్ల అనేక పర్యావరణ సమస్యలు తలెత్తుతున్నాయి. పరిసరాలు కలుషితమైపోయి రోగాలు వ్యాప్తి చెందుతున్నాయి. అంతేకాక ఈ కుళ్ళిన ఆహారపదార్థాలు తినడంవల్ల అనేక పశువులూ చనిపోతున్నాయి. కాబట్టి ఆహారాన్ని వృధా చేయకూడదు.

- అ) పారం చదివి వరిపండించే విధానాన్ని పరస్కమంలో రాయండి.**
- ఉదా: పొలం చుట్టూ గట్టు వేస్తారు, ..., ..., ...
- ఇ) పారం చదవండి. కింది ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.**
- “అన్నం పరబ్రహ్మ స్వరూపం” అని ఎవరు ఎవరితో అన్నారు?
  - రైతులు నారుమడిని ఏ విధంగా తయారుచేస్తారు?
  - వరిచేలో కలుపుమొక్కలు తీయకపోతే ఏం జరుగుతుంది?
  - తాను తింటున్న అన్నం మరింత తియ్యగా, కమ్మగా మారిపోయిందని బాబు అన్నాడు కదా! ఈ మాటలు ఏ సందర్భంలోనివి?
  - బాబుకు కిందపడిన మెతుకులు ఎందుకు విలువైనవిగా కనిపించాయి?

III అలోచించి సాంతమాటల్లో రాయడం (స్వియరచన)

- అ) అమ్మ చెబుతున్నప్పుడు “ఆ దృశ్యాలు కళ్ళముందు కనిపిస్తున్నట్లు ఉంది” అని బాబు అన్నాడు కదా! నీకెప్పాడెప్పుడు అలా అనిపించింది. ఒకదాని గురించి రాయండి.**
- అ) చాలామందికి తినడానికి అన్నం దొరకడం లేదు. దానికి గల కారణాలు ఏమై ఉంటాయో రాయండి.**
- ఇ) “రైతు మనకు తిండిపెట్టే దేవుడు” దీన్ని నువ్వేలా సమర్థిస్తావు? వివరించు.**
- ఈ) వరి పండించే విధానాన్ని మీ సాంతమాటల్లో రాయండి.**
- ఉ) “అన్నం” ... పారంలోని విషయాన్ని మనకు ఎవరు చెబుతున్నారు? వారి గురించి ఐదు వాక్యాలు రాయండి.**
- ఊ) ఆహారం వృధా ఎలా జరుగుతున్నది? వృధాను అరికట్టడానికి మనం ఏం చేయాలి.**

IV పదజాలం

- అ) ఇంత వరకు మీరు నేర్చుకున్న పారాల్లోని సంయుక్తరాలున్న పదాలు రాయండి. వాటిలో ఏవైనా ఐదు పదాలతో సాంతవాక్యాలు రాయండి.**
- అ) కింది పదాలు గమనించండి. ఒకే పదానికి వేరువేరు సందర్భాలలో వేరువేరు అర్థాలు వచ్చే మరికొన్ని పదాలు రాయండి. వాటిని ఉపయోగించి వాక్యాలు రాయండి.**

ఉదా: పెరుగు:

- రవి వేసిన మొక్క పెరుగుతోంది.
- రాజు పెరుగుకలిపిన అన్నంతో భోజనంచేశాడు.

రాగి :

- రాగి చెంబతో మంచిరీ పోశాడు.
- రైతు రాగిపంట వేశాడు

అడుగు :

రాయి :

పాలు :

ఇ) కింది పదాలను ఒకే వాక్యంలో ఉంచి సొంతవాక్యాలు రాయండి.

1. నాన్న, పొలం, అన్నం .....
2. వరిచేను, ఎరువు, కలుపు .....
3. డప్పు, ఔరు, పిట్టలు .....
4. వరికుప్పు, నూర్చిడి, ధాన్యం .....
5. రైతు, పంట, పండుగ .....

ఈ) కింది పదాలను వరస క్రమంలో ఉంచి రాయండి.

ఉదా: నూర్చిడి, కలుపు, ధాన్యం, నాటు	<u>నాటు, కలుపు, నూర్చిడి, ధాన్యం</u>
1. బియ్యం, వడ్లు, బువ్వ, మిల్లు	.....
2. ప్రయాణం, టీక్కెట్లు, బస్సు, బస్సొస్టాండు	.....
3. ఇల్లు, పునాది, కప్పు, గోద	.....
4. మేఘం, నీరు, ఆవిరి, వర్షం	.....
5. నీరు, తాడు, బావి, బక్కెట్లు	.....

V స్వజ్ఞాత్మకత

అ) అన్నం గొప్పదనాన్ని తెలుసుకున్నారు కదా! అన్నాన్నే కాకుండా ఏ ఆహార పదార్థాలు వృధా చేయగూడదు. ఈ విషయాన్ని తెలియజేసేలా నినాదాలు రాయండి.

VI ప్రశంస

అ) 'రైతు దేశానికి వెన్నెముక' అని అంటారు కదా! రైతు గొప్పదనాన్ని ప్రశంసిస్తూ ఒక పేరా రాయండి.

VII భాషను గురించి తెలుసుకుండాం

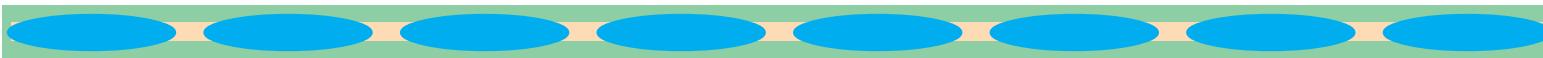
అ) కింది వాక్యాలను చదపండి.

1. గోపి గుర్రంకళ్ళేన్ని చేత్తో పట్టుకున్నాడు.
2. దివ్య 'ఎలుకవీరుడు' కథ చదువుతున్నది.
3. లక్ష్మీ మొక్కలు నాటాడు.
4. రాజుగారు పండితులను సత్కరించారు.

ఆ) పై వాక్యాలకు సంబంధించిన ప్రశ్నార్థక వాక్యాలను చదపండి.

1. గుర్రంకళ్ళేన్ని ఎవరు పట్టుకున్నారు?
2. ఎలుకవీరుడు కథను ఎవరు చదువుతున్నారు?

3. మొక్కలు ఎవరు నాటారు?

4. పండితులను ఎవరు సత్కరించారు?

పిల్లలూ! పై వాక్యాలలో ఏ ప్రశ్నారక పదం ఉండో గమనించండి. ఈ ప్రశ్నలకు వచ్చే సమాధానాలు ఏవో చెప్పండి. ఇలా ‘ఎవరు’ అనే పదానికి సమాధానం వచ్చేవాటిని ‘కర్త’ అంటారు.

1. గోపి దేన్ని పట్టుకున్నాడు?

2. దివ్య దేన్ని చదువుతున్నది?

3. లక్ష్మీ వేటిని నాటాడు?

4. రాజుగారు ఎవరిని సత్కరించారు?

■ ఈ ప్రశ్నలకు వచ్చే సమాధానాలు ఏవో చెప్పండి. మీరు చెప్పిన మాటలను అనగా ఎవరిని, దేనిని అనే పదాలకు సమాధానంగా వచ్చేపదాలను ‘కర్త’ అంటారు.

■ పై వాక్యాలలో పనిని తెలియజేసే పదాలు ఏవి? వీటిని ఏమంటారు?

ఇ) కింది వాక్యాలను చదపండి. కర్త, కర్తృ, క్రీయలను గుర్తించి రాయండి.

1. యాదయ్య సౌజన్యకు బహుమతి ఇచ్చాడు.

2. తాబేలు కుందేలును ఓడించింది.

3. సైనానెహ్యేల్ బాడ్మింటన్ ఆటలో చైనా దేశపు క్రీడాకారిణిని ఓడించింది. ఆమె పతకం సాధించింది.

ప్రాజెక్టు పని

మీ గ్రామంలో / వాడలో / బంధువుల ఇళ్ళలో జరిగే ఏదైనా కార్యక్రమాలకు వెళ్ళండి. అక్కడ ఆహారంగా వరి పండించే విధానాన్ని క్రమపద్ధతిలో రాయగలను. దీనివల్ల జరిగే నష్టాల గురించి నివేదిక రాసి ప్రదర్శించండి.

నేనివి చేయగలనా?

1. నా అనుభూతులను సొంతమాటల్లో చెప్పగలను.	జొను/కాదు
2. పారం ఆధారంగా వరి పండించే విధానాన్ని క్రమపద్ధతిలో రాయగలను.	జొను/కాదు
3. వరి పండించే విధానాన్ని, రైతు గొప్పదనం గురించి సొంత మాటల్లో రాయగలను.	జొను/కాదు
4. ఆహారం వృథా చేయకూడదని నినాదాలు రాయగలను.	జొను/కాదు

అన్నం పరిపూర్ణ స్వరూపం. ఆహారాన్ని వృథా చేయగూడడు.

